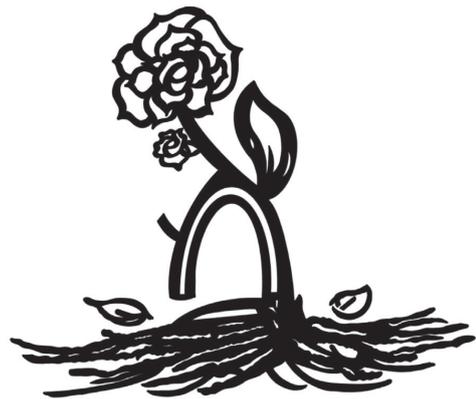

תשורה

משמחת הנשוואין של
הרה"ת יואל ומ' ח' מושקא שיחיו
איידעלמאן

יום שני ח' שבט ה'תשפ"ג
-שנת הקהל-

נסדר והוכן לדפוס
ע"י ארי' דוב בן אליעזר שלי איידעלמאן
לזכות החתן והכלה שיחיו ומשפחתם

ולע"נ הרה"ח ר' שלום בן הרה"ח ר' ארי' דוב ע"ה
איידעלמאן

שליח הרבי למרוקו מעל ששים שנה
מסר נפשו על הרבצת תורת ה' וחיזוק יסודי הדת
נפטר חג הפסח תש"פ
בחדש כסלו תשפ"ב הועלה גופו השלם לירושלם עיה"ק תובב"א
ומ"כ בהר הזיתים
עד עת קץ שיבולע המות לנצח
ויקיצו וירננו שוכני עפר
לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלמה ויה"ר שיהי' תיכף ומיד ממש.

ב"ה.

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו הרה"ת יואל עם ב"ג חי' מושקא שיחיו איידעלמאן למזל טוב, ביום שני ח' שבט ה'תשפ"ג.

התודה והברכה נתונה בזאת לידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו, ולברך את החתן והכלה שיחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו – על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא זי"ע – בתשורה מיוחדת זו הכוללת:

- **חידושים והערות של סב זקנו של החתן הרב חיים מרדכי הכהן ע"ה פערלאוו שרשם בכת"י על גליון הש"ס שלו, ויוצאים לאור כאן בפעם הראשונה** - לבד מכמה קטעים שנתפרסמו בקובצי הערות שונים - אלו שרשם על מסכת פסחים, ועל מסכת גיטין-הנלמדת שנה זו בישיבות חב"ד ברחבי תבל.
- קטעים מספרו לקוטי ספורים, מתורגם לאנגלית, והם:
 - הפתח דבר.
 - פרק הסיפורים אודות כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע.
 - ראשי פרקים מתולדות המחבר.

תודתנו נתונה: לאח החתן הת' דוד אליהו שי' איידעלמאן על כל העבודה שהושקעה בפענוח הכת"י והכנתם לדפוס. ולהרב אלחנן שי' לשם עבור תרגום הסיפורים.

הא-ל הטוב הוא יתברך, יברך אתכם ואותנו, בתוך כלל אחינו בני ישראל יחיו, בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם,

משפחת איידעלמאן – ומשפחת פאלטער

הגהות
הגה"ח הרה"ת וכו'
ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל
פערלאוו.

על מסכתות פסחים וגטין
מתוך הגהות שרשם על גליון
הש"ס שלו

הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים
מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו.

על מסכת פסחים

דף ד ע"א רש"י ד"ה בין לר' מאיר
בין לר' יהודה. בא"ד. חמץ אינו
אסור מה"ת בב"י וכו' ע"י בסוף
מכלתין בהגהות הג' יהודה בכרך ז"ל
שמביא מרש"י ב"ק כ"ט ב' שמשש
שעות ולמעלה עובר אף בב"י והלא
הוא מפורש גם ברש"י כאן, וע"י
ברמב"ם פ"ג מהל' חמץ ומצה
שפשטות דברי הרמב"ם ג"כ משמע
כך וכן מפרש דבריו הראב"ד ז"ל
בהשגות וחולק עליו ובמגדל עוז מובא
שכן דעת ר"ת והשר מקוצי וע"י
במגיד משנה שמפרש דברי הרמב"ם
באו"א וע"י בשו"ע רבינו זצ"ל סי'
תל"א סעי' א' שהוא אומר שאינו עובר
בב"י וב"י אלא מליל ט"ו ואילך ומצוין
רמב"ם סמ"ג מ"מ פר"ח ח"י וצ"ל
שהוא מפרש דברי הרמב"ם כמו
שמפרש המ"מ, וכן לקמן בדף ו' ע"ב
בד"ה ודעתו עלוי' אומר ג"כ רש"י
ונמצא עובר עלי' בבל יראה ובל ימצא.
מיהו משם אינו ראי' שיכולים לפרש
אם נמצא בתוך הפסח, אמנם מל' הגמ'
דלמא משכחת לה לבתר איסורא
ומייתי ע"ז הא דר"א שני דברים אינן
וכו' ואלו הן בור ברשות הרבים וחמץ
לאחר שש משמע מפו' שע"ז הוא
שאומר בב"י וב"י ע"י"ש. וכן מובא
מרש"י הנ"ל במגדל עוז על הרמב"ם
הל' חמץ ומצה פ"ג הל' ח'. ויותר יש
להביא ראי' מרש"י ז' א' בד"ה כיון

דף ב ע"א תוס' ד"ה אור לארבעה
עשר. בא"ד. ונזיר נמי שרי
לאחריו. לכאורה אינו מובן מהו
ההיתר משום דשרי לאחריו וא"כ
כ"ש דלא בדילי מיני' שאף בשעת
האיסור הוא שרי לאחריו ויכולים
בזה לומר כך שהוא שרי לאחריו
שהתורה לא אסרה זה כלל אלא שהוא
אסר זה על עצמו בנזירות (או בנדר
כגירסת רש"א) וממילא כיון שהוא
בעצמו אסר זה הדבר ע"ע יהי' מאיזה
טעם שהוא הוא לא ישכח, ועוד יכולים
לומר שאינו שייך בזה ביעור כיון
שלאחרים הוא מותר והאיך יבער,
בדבר זה וגם פי' הא' העורני נכדי
התלמיד שניאור זלמן שיחי', שוב
ראיתי שמוכא זה בס' המאירי אף כי
שם הל' בקיצור מעט אבל הכוונה צ"ל
כנ"ל.

שם. בגמ'. כוכבים המאירי. [צ"ל]
המאירים.

דף ג ע"א רש"י ד"ה ת"ש ותבחר
וכו'. בא"ד. וענו. שמענו כצ"ל.

~ ג ~

-תשורה משמחת הנשואין של הרה"ת יואל וחי' מושקא שיחיו איידעלמאן-

-הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו-

שאינו בגוף המקח מנכה לו מן הדמים והמקח קיים וא"כ מה צריך כאן הגמ' לומר דניחא לי' במצוה הלא בכל דבר הדין כן ומתרץ הוא שאפילו התנה מ"מ כיון דהוי מצוה המקח קיים משמע דסבירא לי' דמנכה לו ג"כ מן הדמים דאל"כ הי' יכול לתרץ בפשיטות דמשו"ה צריך לטעמה דמצוה בשביל שגם הדמים א"צ לשלם וכן הוא מפו' במחצית השקל מכח האי דיוקא דמשו"ז אומר הגמ' דהוי מצוה משום שא"צ להחזיר הדמים וכן מובא בחק יעקב בשם הב"ח וכן מובא מהע"ש, ומיהו צ"ע איך יהי' הדין אם עדיין השוכר מוחזק שלא שילם לו עדיין כל דמי השכירות שהל' מה שמובא בשם הב"ח הוא שאין להוציא מיד המוחזק וממילא הלא בכאן השוכר הוא מוחזק וכן בשו"ע רבינו זצ"ל סוף סי' תל"ז שהמוחזק יכול לומר קים לי כסברא הראשונה וממילא אם יהי' השוכר מוחזק ג"כ הוא כך הדין שיכול לומר כך והל' מה שאומר רבינו זצ"ל קים לי כסברא הראשונה משמע שהוא שייך דוקא למשכיר, ונראה שאם השוכר הוא מוחזק אז פשוט הוא שיכול לנכות דמי הבדיקה שיאמר באופן כזה קניתי וכך אני עושה וכל הדיבור הוא כשהמשכיר הוא מוחזק כנלע"ד ולע"ע לא מצאתי זה מפורש

דאיסורא דרבנן, דהא שם הוא הדיבור וניבטלי' בשית וע"ז אומר רש"י ומשהי לי' פורתא עבר עלי'. א"כ הרי מפורש אמור שתיכף עובר עלי' אם לא יבערנה עי"ש.

שם ע"ב רש"י ד"ה אלא אפילו באתרא. בא"ד. דאיכא השתא חסרון כיס. עי' ר"ן במקומו בשם אחרים אמרו דכי אמרינן ניהא לי' לאיניש היינו דלא הוי מקח טעות אבל שלומי בעי ועי' שו"ע או"ח סי' תל"ז סעי' ג' בהג"ה שמביא דעה זו בשם י"א וכן מובא בשו"ע רבינו זצ"ל ס' הנ"ל סעי' ז' והנה ברמב"ם פ"ב מהל' חמץ ומצה הל' י"ח איתא בזה"ל אינו מקח טעות ואפילו במקום שבודקין בשכר שהרי מצוה הוא עושה עכ"ל ומשמע דדעת הרמב"ם ז"ל שא"צ המשכיר ליתן שכר לבדוק והה"מ מביא מהרא"ה בשם הרמב"ן דפשיטא להו דודאי בעי לשלומי לי' מאי דאפסיד מיני' כיון דאתני בהדי'. והנה מדברי רש"י משמע ג"כ מה שאומר הל' דאיכא השתא חסרון כיס משמע ג"כ דסבירא לי' שא"צ המשכיר לחזור שכר הבדיקה דאלת"ה מאי חסרון כיס איכא.

והנה במ"א סי' תל"ז ס"ק ז' מקשה דבח"מ סי' רל"ב ס"ה פסק דכל מום

~ ד ~

ושפיר מקשה הגמ' דליבטלי לאחר שנמצא. שוב ראיתי שהמהרש"א במקומו אומר זה ועי"ש מה שמפרש בזה.

שם. ר"ח ד"ה אמר ר' יהודה. בא"ד. אע"פ בטלן כמו בטלי הן. [צ"ל] בטלין

דף ז ע"ב תוס' ד"ה על הטבילה. בא"ד בעל קרי וכיוצא בו מותר לברך. לכאורה אינו מובן אי אליבא דר"י קא בעי לאוקמי גמרא דילן יותר טוב הי' לקשות הא בעל קרי א"צ טבילה כלל ונראה ג"כ מפירש"י שהוא מפרש כגון טבילת בעלי קרי דלאו אליבא דר"י גמרא דילן כ"א למי שסוברים שתקנת עזרא היא בתקפה ולא בטלוח לטבילותא, שוב ראיתי בתוס' חולין קל"ו ב' בד"ה כרבי אלעי וכו' איתא שם בזה"ל אבל בשאר טבילות אעפ"י שהוא טמא מברך דנהוג עלמא כריב"ב בד"ת עכ"ל א"כ התוס' אומר מפורש דלא מצינן למימר דמיירי זה בב"ק משום דלריב"ב אצ"ל טבילה כלל וכו"ל ולפי שמביאים שם בשם י"מ דאכל טבילות קאמר וכו' הרבה מהם היו מחמירים לטבול עכ"ל פשוט הוא שיש לומר ג"כ בכאן בגמ' שהוא גם אליבא דריב"ב מ"מ איתא בגמ' הל' דאכתי גברא לא חזי משום

וד' יזכתי עוד ללמוד וללמד לשמור ולעשות בתוך כלל ישראל אכי"ר. קושית המ"א הוא דמזה ראי' שא"צ להחזיר הדמים ומשו"ה צריך לטעמא דמצוה, ודו"ק בדבריו. וכמו"כ מפרש במחצה"ש עי"ש.

שם. בנמוקי הגרי"ב ד"ה דכ"ע מיהא. בא"ד ולפמ"ש החק יעקב לשיטת רש"י ב"ק כ"ט ב' וכו'. בד"ה ודעתי עלי'. וע' רש"י במסכתין דף ד' ע"א בד"ה בין לר"מ בין לר"י דג"כ מבואר כך וכן ברש"י ו' ב' עי"ש ולמה הביא ממרחק לחמו עי"ש ברש"י.

דף ה ע"א גליון הש"ס מלהנות צ"ל מל. [צ"ל] מלה'

דף ו ע"א. יפה עינים ד"ה שאולין ודורשין. בא"ד שהקשו מהא דסוף הלכות פסח בפסח. מגילה.

שם ע"ב גמ' וכי משכחת לי' לבטלה. ועיין ג"כ בר"ן בריש מכלתין שמבאר כן לשיטת רש"י הוא בר"ן בד"ה אלא ועי' ג"כ ברש"י בסוף ע"א בד"ה אפי' מר"ה נמי וכו' וכשראהו עובר עלי' ועי' ברש"ל שם.

שם. תוס' ד"ה ודעתיה עלויה. בא"ד שחם עליה לבטלה. לכאורה הלא ברש"י אומר שחם עלי' לשורפה.

~ ה ~

-הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו-

דף ט ע"א. רש"י ד"ה מי לא תנן.
בא"ד קברי העובדי כוכבים אינם
מטמאים במגע ובמשא. עי' רש"ש
במקומו ועי' היטב בגמ' חולין קכ"ה ב'
בהא דשני מגדלא באוקימתא דאביי
ורבא ובפירש"י שם ועי' גם בתוס'
בד"ה אמר ר' זירא ובד"ה ומאן תנא.

דף י ע"ב. מסורת הש"ס. עי,
פירש"י מנחות סז: ד"ה ובשעת.
ושם איתא בתוך המועד דהיינו בשש
יבדוק לאחר המועד בתוך הפסח עצמו
וכו' עי"ש.

דף י"א ע"א. רש"י ד"ה אין מקיזין
דם. בא"ד מחלוקת רבי שמעון ורבי
יהודה. לכאורה צ"ל מה אומר רש"י
מחלוקת ר"ש ר"י, הלא במשנה
בכורות ל"ג ב' ר"ש הוא דעה ג' והוא
אומר יקיז אעפ"י שעושה בו מום והוא
משום דסבירא לי' דבר שאין מתכוין
מותר וכדאיתא ברש"י ובפ"י רבינו
גרשום שם וכן הוא ברמב"ם בפ"י
המשנה ובלבד שלא יהי' פסיק ריש'
עי"ש ועי' בגמרא בכורות על המשנה
הנ"ל שם אינו מובא דעת ר"י כ"א
מביא דברי ר"מ שמקיזין במקום שאין
עושין בו מום וכו' וחכ"א אף במקום
שעושין בו מום ובלבד שלא ישחט על
אותו המום ר"ש אומר אף נשחט על
אותו המום ואח"כ מביא דעת ר"י כמו

שהרוב ה' מחמירים לטבול. ומיהו
מפירש"י בכאן וכן במס' ברכות (נ"א
א') בד"ה התם מעיקרא לא חזי שהוא
אומר ה' אסור משמע דלאו אליבא
דריב"ב קא מפרש להו כנ"ל. הכלל
בזה הוא כך דבשאר טמאים כגון זב
וזבה ונדה אף שהוא טומאה היוצאת
מגופם ולא מבעי בטמא מת בודאי
שהם אינם אסורים בד"ת ולא בק"ש
ותפילה ואף לא בשום ברכה וכדאיתא
במשנה ברכות (כ"ו א') זב שראה קרי
ונדה שפלטה וכו' והמשמשת שראתה
צריכים טבילה ור"י פוטר. ות"ק מה
דקמצריך טבילה הוא משום קרי אבל
משום זיבה לא וכדאיתא ברש"י שם
מפורש ועי' ג"כ בגמ' שם (כ"א ב')
ובודאי שאינם פטורים מק"ש ותפילה
וכל הברכות כל ימי טומאתם, ולא
תקנו זה רק בב"ק שבטבילה זו הוא
עולה לטהרתו תיכף וג"כ שעיקר
הטבילה נתקן משו"ז כדי שלא יהי'
ת"ח מצוין אצל וכו' וכדאיתא בגמ'
ברכות (כ"ב א') ומובא ברמב"ם הל'
תפילה פ"ד הל' ד' אבל כיון שתקנו
לברך אחר הטבילה לפי רש"י בב"ק
ולפי' רב האי גאון שמובא בכאן בשם
ר"ת בטבילת גר משו"ז תיקנו גם בכל
הטבילות וכדאיתא הל' ברש"י ובתוס'
הל' שאין לגעור בנשים וכו' וכן נהגו.

~ | ~

-תשורה משמחת הנשואין של יואל וחי' מושקא שיחיו איידעלמאן - ח' שבט - ה'
תשפ"ג- שנת הקהל

ב' בד"ה נימא קסבר ר' יוחנן וכו' מה דאיתא שם וי"ל כיון מדר"י יליף וכו' מסברא אין לנו ללמוד איסור מטומאה, ור' יוסי דאמר אינה היא המדה וכו' ולא ילפינן מיני' איסור דרבנן דהיינו בשש אבל בז' אסור דאורייתא ילפינן מיני'. ולכאורה הלא שם אומר דלר' יוסי ילפינן איסור דאורייתא מטומאה דאורייתא, שוב ראיתי במהרש"א (כאן) והוא מיישב זה עי"ש ועי' ג"כ תוס' בד"ה ולד טומאה דרבנן ט"ו א' דלפרש"י ר' יוסי ס"ל דלא מדמינן איסור דרבנן לטומאה דרבנן.-

י"ז ע"ב. בגמ' והתנן כל הכלים שיש להן אחורים ותוך וכו'. מצוין כלים פרק כ"ה משנה א' ובאמת שם אינו בזה"ל כ"א שם איתא כל הכלים יש להם אחורים ותוך כגון הכרים והכסתות והשקין והמרצופין דברי ר"י ר"מ אומר וכו'.

יח ע"ב תוס' ד"ה ולאומקי קאתי. בא"ד מחמת כל שמטמא. {צ"ל} כלי.

כ"א ע"א רש"י ד"ה בכלי שתוכו טהור וגבו טמא. בא"ד כדתניא כלי וכו'. אפשר שצ"ל דתנן שהוא לשון המשנה במס' כלים פ' כ"ה משנה ו'. שוב ראיתי שכן מגיה הרש"ש עי"ש.

שמובא במשנה הנ"ל שם עי"ש. ס' תורת כהנים אין בנמצא תחת ידי.

דף י"ב ע"ב תוס' ד"ה אימתי שלא בשעת ביעורו. בא"ד ומפר"ת. עי' בהגהות ר"י בכרך ז"ל והוא בדפוס שלנו דף ל"ד ע"א בסופו וע' רש"י לקמן דף כ"ז א' בסופו בד"ה שאם לאמצה וכו'.

דף י"ד ע"ב. תוס' ד"ה אפילו בראשון ושני נמי תחלה הוי. בא"ד ור"ש שזורי אומר היין. במשנה שלפנינו (שם) הגירסא ר"ש שזורי אומר אף היין וא"כ הוא יוסף אר"מ וחכמים אבל בשמן בודאי סובר דהוי משקה וכן בדבש, שוב ראיתי במשניות החדשים בפ"י מלאכת שלמה שמביא מגמ' מנחות ל"א א' שבגמ' שם איתא אלא אימא ר"ש שזורי אומר יין והפ"י הוא ולא שמן ודבש, ומסיים שם ופסקינן הלכתא כר"ש שזורי וע' שם בפ"י הרע"ב שהוא אומר ואין הלכה כר"ש ועי' שם בתוי"ט שהוא מקשה אהרמב"ם מדוע לא הזכיר יין ועי"ש עוד במפרשי המשנה. ועי' ג"כ תוס' מנחות ל"א א' בד"ה אימא רש"ש אומר יין.

שם. תוס' ד"ה הכא טהור וטמא. בא"ד כמו שאפרש לקמן. הוא בט"ו

דוקא וגם בפת הדין כן שאם נאפה בשבת הוא מותר וג"כ לא אזכיתי להבין מהי נ"מ בין תבשיל לפת. וכן ברמב"ם פט"ז מהמ"א הל' כ"ב הל' בין פת בין תבשיל מובא בב"י על הטור ובכ"מ.

שם. ד"ה בין חדש ובין ישן יוצן.
דברי התוס' אלו צריכים להבין, אליבא דמאן קא מקשו התוס', אי אליבא דרבי או אליבא דרבנן. ולכאורה דברי התוס' המה דברי רש"י ג"כ להלן מה שמקשה רש"י "וא"ת לרבנן יוצן למה לי וכו'" עי"ש אבל כדדייקינן נראה שאינו כן, שרש"י מקשה סתם בין אחדש בין אישן, שאף בחדש לרבנן לא יצטרך צינן כיון דס"ל אין שבח עצים בפת אע"פ שהאבוקה כנגדו, וכמ"ש בתוס' ד"ה חדש יותץ, ולא אסור לרבנן אלא בשרשיפא וכדאיתא להלן בגמרא אבל התוס' הלא קא מקשו רק אישן משמע דבחדש ניחא להו, ומשו"ז נראה לומר דקושית התוס' היא אליבא דרבי מדוע בישן צריך צינן, דבחדש אליבא דרבי ודאי ניחא כיון דס"ל דיש שבח עצים בפת, וגם התנור נגמר באיסור הוי לי' רק חד גורם לאיסורא, ולא קשיא להו רק בישן דהוי לי' זו"ז גורם ומל' התוס' ולא מפסיד מידי אלא איסור הנאה וכו' משמע שתירוצם הוא בלא אפה בו

פרק שני

דף כ"א ע"ב. מסורת הש"ס. לעיל.
ז'

דף כ"ג ע"א. גליון הש"ס ד"ה תמה על עצמך כו'. ועי' מס' מכשירין פ"א משנה ג' אמר ר"י תמה עצמך אם יש משקה טמא בתורה עד שיתכוין שנא' וכי יותן מים על זרע. ופי' שם הרע"ב דטעמייהו דב"ה קאמר עי"ש.

דף כ"ד ע"ב. רבינו חננאל ד"ה אמר ר' זירא. בא"ד הא מן התותים ומן הענבים לא. כפי הנראה צ"ל ומן הרמונים.

דף כ"ה ע"א. תוס' ד"ה חוץ מעצי אשירה. בא"ד דמיירי כגון שחין. [צ"ל] שאין

דף כ"ו ע"ב. תוס' ד"ה חדש יותץ. בא"ד יש שבח מוקצה בפת דגחלין מוקצין הן. עי' בגליון רש"א (והוא בדפוס שלנו כ"ב א') מביא בשם הר"ן מע"ז דיש שבח עצים בפת שמענו אבל שבח עצים בתבשיל לא שמענו, וא"כ הר"ן מפרש דוקא תבשיל ולא פת אפוי' ולכאורה תבשיל שם הוא לאו

~ n ~

בחדש שלא הותץ, ובהיסק שני, וכן איתא בקרני ראם על המהרש"א ע"ש וא"כ דברי התוס' מבוארים בטוב, שבזה ההיסק שהסיקו בעצי איסור לא הוי כלל זוז"ג וממילא הוא אסור לרבי, כיון דס"ל דיש שבח עצים בפת ובאבוקה כנגדו הו"ל כמו שנהנה מהאיסור בעין. וקושייתם הוא למה צריך צינון לגמרי יאפה ע"ג הגחלים ואז הו"ל זוז"ג, היינו חום התנור שקיבל מהאבוקה הו"ל איסור, והגחלים הוי ל' היתר, והו"ל זוז"ג. וע"ז קא מתרצי התוס' כיון דלא קא מפסיד מידי אלא איסור הנאה לחודה לכך צריך צינון, היינו שאין לעשות זוז"ג לכתחילה כנ"ל. אבל בחדש אליבא דרבי אף לפי דברי הצ"ח שמותר אף בחדש בבישלה ע"ג גחלים, מ"מ ע"ז לא קא מקשו התוס' שיאפה ע"ג הגחלים אף בלא צינון, שדי לנו חידושו שמותר לאפות ע"י צינון משום דנתיצה הוי כמו דיעבד, אבל לאפות לכתחילה ע"ג הגחלים ואף בלא צינון, זהו פשיטא שאין יכולים לגבב כמה קולות ולומר דהוי כדיעבד נמצא לפי"ז מה שאומר רבי הפת אסורה הוא אף בישן, אף שזוז"ג מותר ומה שאומר אח"כ בישלה ע"ג גחלים ד"ה מותר, הוא אף בחדש ובהיס"ר, משום דגחלים הוי כמו אפר

הפת אז אין לו הפסד כ"א איסור הנאה לחודה, אבל האיך יהי' הדין לרבי באפה בו את הפת בתנור ישן בהיסק שהסיקו בעצי איסור, הנה לרבי צ"ל לכאורה שיהי' מותר דהו"ל זוז"ג, ומה שאומר רבי שהפת אסורה צריכים לפרש שזה קאי רק אתנור חדש בהיסק ראשון, וכן באמת מפרש המהרש"א (ועי"ש מה שמקשה בזה ומפרש לגמרי באו"א), וכן מפרש גם הצ"ח וקושיית המהרש"א מה שמקשה מבישלה ע"ג גחלים מדוע מותר לד"ה, הוא מתרץ דגחלים הו"ל כמו אפר והו"ל זוז"ג אף בחדש בהיסק ראשון חום התנור שהוא מהאיסור והגחלים כבר אפר ומותרים הם ואף שהתוס' מחלק בין גחלים לאפר אומר הוא - הצ"ח ז"ל - שהוא רק לפי המסקנא אבל לפי הה"א צ"ל שדין הגחלים והאפר שוה אבל הר"ן אינו מפרש כך כ"א לרבי הוא אסור אפילו בת"י שכיון שהאבוקה כנגדו, ויש שבח עצים בפת, הו"ל כמו שנהנה מן האיסור בעין. וכן הצ"ח שם על הגמ' דלהלן ואת"ל זוז"ג אסור וכו' חוזר בו מהא דלעיל ואומר שלא כדברי המהרש"א, כ"א גם בישן בזה ההיסק שהסיקו בעצי איסור, דשבח עצים זה הוא העיקר יותר מהתנור וכו', ולא א"ב בין זוז"ג מותר או אסור אלא

והוי זוז"ג וכמו שאומר הצל"ח ז"ל. ואפי' של גחלים מה שאומר הצל"ח דהוי אפר, צ"ל דלמ"ד דלוחשות אסורין זהו מדבר בעוממות, ולמ"ד דאפי' לוחשות מותרין צ"ל שאף לוחשות הוי כאפר לענין זה ועי' בס' פ"י מה שמקשה על המהרש"א ועיקר קושיתו הוא ממשנה ערלה (פ"ג משנה ה), ונראה שקושיתו הוא כיון דקתני תנור סתמא מיירי אף בישן וע' בב"י על הטור בסי' קמ"ב שהוא מפרש בדברי הרמב"ם דבאבוקה כנגדו אסור הפת אם נאפה אפי' בישן, ובשאינן אבוקה כנגדו מותר אפי' בחדש וכו', והיינו דקתני סיפא בישלה ע"ג גחלים ד"ה מותר, וא"כ הוא יוצא כנ"ל וכדברי הצל"ח ז"ל וע' שם בב"י שהוא מסיק שלא משמע כן מכל המפרשים, אלא כל שנאפה בתנור חדש בכל אופן אסור אם לא ציננו וכו' עי"ש בב"י והנה ביו"ד סי' קמ"ב האריכו הט"ז והש"ך בביאור ההלכה, בזה ובזה שניהם מסכימים שיש חילוק בין עכו"ם לשאר איסוה"ג, והחילוק ביניהם הוא שלדברי הט"ז יוצא שבע"ז זוז"ג אסור אם לא שהאיסור רק משביח מעט, וכמו בההיא דזבל שהוא רק משביח אבל גם בלעדו יהי צמיחה, ובערלה זוז"ג מותר. ולפי דברי הש"ך יוצא שגם בעכו"ם זוז"ג

מותר, אבל בעכו"ם או בחמץ בפסח כיון דאפרן אסור לא הוי זוז"ג, שגם הגחלים או האפר אסורים המה. ומה שמחלק בגמ' פסחים בין אבוקה כנגדו, בין להט"ז והש"ך הוא רק בערלה, אבל בעכו"ם בכל אופן אסור ולענין מה דאיתא בגמ' בישלה ע"ג גחלים ד"ה מותר, וע"ז אומר הרמב"ם גרף את כל האש וכו' (ט"ז מהל' מאכ"א מובא במחבר סעי' ו), הב"י מפרש זה אף בחדש וכו"ל ואף בעכו"ם. והש"ך ג"כ מפרש אף בחדש אינם דוקא בערלה, משום דבעכו"ם לא הוי זוז"ג כיון שגם אפרן אסור. והט"ז (בס"ק ו') מפרש זה דוקא בתנור ישן, ואף בת"י דוקא בערלה אבל לא בעכו"ם ונמצא שלפי דברי הב"י והש"ך, שמפרשים דברי הרמב"ם אף בתנור חדש בערלה עכ"פ הוא מותר אף לרבי מטעם זוז"ג והוא כנ"ל [ועי' בט"ז ס"ק ז' מה שמקשה אב"י שמפרש דברי הרמב"ם אף בחדש, ואומר ע"ז ותימה מ"ש מקערות וכוסות וכו', ואפשר שיש ליישב כאן שהט"ז לא נחות להאי חילוק אמה שאומר הש"ך דבעכו"ם גם עפרן אסור, ועכ"פ בערלה שבודאי עפרן מותר, בודאי שאינן דומה לקערות וכוסות, דהא בכאן הגחלים שהמה היתר מסייעים להאפי' והו"ל זוז"ג, ועכ"פ בערלה הי' צריך שיהי

~ ~ ~

ואומר בזה"ל תפס כאן שיטת הסופרים דאף לק"ט בעי' כביצה עי"ש ושמא יכולים שם לפרש כנ"ל. ועי' רש"י סוטה דף למ"ד ע"א בתחילתו שאומר ג"כ דלקבל טומאה לא בעינן שיעורא עי"ש.

שם. רש"י ד"ה טמא מת שסחט. בס"ד נתערב טמא בטהור. דוקא מטעם תערובות אבל לא מטעם נגיעה דאי מטעם נגיעה רביעות בעינן כדפירש"י לעיל, ועי' משנה טהרות פ' ב' משנה א' ופ"ג משנה א' ופ' יו"ד משנה ה' שמשמע שאף מטמא אחרים בכ"ש וע' בתו"ס פ"ג בד"ה דאיכא משקין (י"ד א') ועי' בתו"ט על משניות טהרות פ"ב משנה ב' הנ"ל בד"ה חזר לקידורה, ואפשר שרש"י מדבר בכאן לעינן טומאה דאורייתא דהא מביא לעיל הלימוד מהגמרא, ושם הוא הדיבור על דרבנן דהא טומאת משקין לטמא כלום מה שמדבר בפ' בתרא דטהרות הוא בודאי מדרבנן וכמו שמחלק ר"ת בפ"ג בד"ה דאיכא הנ"ל.

דף לד ע' ב'. רש"י. ד"ה אף אנן נמי תנינא. בס"ד בקדושת פה. עי' מהרש"א מה שמקשה דמנ"ל לרש"י דעבוד מעלה אפ' בקדושת פה, ושמא י"ל דאפ"י רוב הי' לוקחים המים בכלי

מותר אף בחדש ועי"ש בביאור דברי הט"ז והש"ך באריכות].

דף ל"ג ע"ב. רש"י ד"ה קסבר משקין מפקד פקיד. בס"ד דהא זג זה לא נגע במשקין שבחבירו. לכאורה גם הענבים גופא היינו הזגים לא יטמאו דהא הטמא לא נגע בכל זג.

שם. רש"י ד"ה כי סחיט להו בא"ד וכשנוגע באוכל הנגוב וכו'. מה איכפת לו אפי' אם יהי' יותר מכביצה וכן מה שפירש"י הני פחות מכביצה לא מק"ט דהא לקב"ט לא בעינן כביצה ולפרש נגוב לאחר שהוכשר ואין בו כביצה קאי על הזגים לקב"ט קאי על המשקין הוא דוחק.

שם. בתוס' ד"ה לאימת . בא"ד ורש"י בעצמו חזר בו כו'. ועי' ג"כ רש"י לקמן פ"ה א' בד"ה כטומאתו שמשמע מרשי שם שקבלת טומאה באוכלין מדאורייתא הוא מכביצה. ואפשר ששם הפי' הוא לטמא אוכלין אחרים דהא שם הוא הדיבור לענין ק"ט שהידים יקבלו טומאה מהנותר או מהפיגול ואומר ע"ז בגמ' כטומאתו כשיעור טומאת אוכלים לטמא (אחרים) שמדאו' הוא דוקא כביצה, כן הוא טומאת הידים. שוב ראיתי שבמלא הרעוים (בדף פ"ה) עמד ע"ז

~ יא ~

-הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו-

מנחת הסולת והמחבת והמרחשת והחלות והרקקין, והחילוק בין מנחת הסולת להשאר הוא שמנחת הסולת נקמצת עיסה, (וע' רש"י חומש (ויקרא ב' ו') הל' לרבות כל המנחות הנאפות קודם קמיצה לפתיתה ומזה מדייקים שרש"י ס"ל שמנחת הסולת אין בה פתיתה וע' מל"מ פ' י"ג מעשה הקרבנות הל' ה' ושכן רוצים לפרש גם בדעת הרמב"ם שלא הזכיר פתיתה במנחת סולת עי"ש באריכות) ומנחת מאפה תנור מחול הוא שאין בה יציקה שבכל המנחות יש ג' מתנות שמן א) בכלי קודם לעשייתן ב) בבליה ג) ובליה , ועי' הלח"מ ובמל"מ שמפרשים בדעת הרמב"ם שגם מתן שמן בכלי אין להם אמנם בכל המנחות חוץ ממנחת הסולת אומר ברמב"ם שם גולשות בפושריו וכמו שמסיים שם בפ' י"ב הל' כ"א אעפ"י שהפושרין מחמיצין כהנים זריזין הן, (ועי' במל"מ שם שמביא ראיות דדעת הרמב"ם הוא שמנחת הסולת לא בעי אפי' כלל ושמא משום זה לא מזכיר לישת פושרין במנחת הסולת), וא"כ לא יש שום חילוק בין מעשה מחבת ומרחשת למא פהתנור רק בזה שבמאפה תנור לא יש יציקה באחרונה או שמא אף לא מתן שמן בכלי קודם לעשייתן וכנ"ל שמפרשים כן בדעת הרמב"ם וכו' אבל

חרס אף דבכל הכלים מקדשים כדאיתא מפוי' במשנה פ' ד' מ'ה' מ"מ משמע שעפ"י רוב הי' מקדשים בכ"ח) עי' תוי"ט אהלות פ' ה' מ' ה' (וכיון שאפ' רוב הי' מקדשים בכ"ח ע"ז סומך רש"י ואומר אפי' בקדושת פה משום דאין כ"ח נעשה כלי שרת וכמבוא להל' ברמב"ם בהל' בית הבחירה פ"א הל' י"ח, ועי' פני יהושוע בסוגיין והוא מדבר בזה באריכות מעט לתרץ קושיית מהרש"א הנ"ל ולכאורה י"ל כנ"ל, והתורה הלא מדבר בכל האופן גם אם לקחו בכלי חרס.

דך לה ע' ב. רש"י. ד"ה טבול
מדרבנן בס"ד בדיעבד נפיק. עי' תויו"ט דמאי פ"ג מ"א בד"ה הדמאי ומה שמקשה שם ששייר מצה, ולדברי רש"י שאומר שבדיעבד דוקא נפיק , יתורץ קושייתו, ועי' תו"ס כאן בד"ה יוצאין, מה שאומר מסופיק ר"י ולפי הא"נ נשארה קושיית התויו"ט בתקפה.

דף ל"ו ע"א רש"י ד"ה ומאי שנא.
בא"ד דתנן. שמא תנן לא דוקא דליתא בשום משנה. וגם ברש"י אח"כ הל' דבתוספתא קתני לה וכו'.

שם. בתו"ס ד"ה במקום. וא"ת לא
זכיתי להבין דברי התו"ס ועל מה קא מקשו דהנה יש בכלל ה' מיני מנחות

~ יב ~

מנא לן. הנה ברמב"ם אומר בכולם בסולת מחבת ומרחשת ומאפה תנור אומר בכולם שהבלילה לא היתה בכ"ש וע"ש בכ"מ שמקשה עליו בזה וע"ש במל"מ שמביא מכוה נקלילת שאינו כן וגם מביא מהתוס' שלנו אבל עכ"פ נראה שבכל המנחות היתה בשוה, וד' יאיר עיני, ועל במהרש"א מה שאומר על דברי התוס' ובלילה דקאירו לאו דוקא, כ"א הכוונה לישא אבל בלילה ה' אחר אפי' ופתותה, הנה ברמב"ם (הנ"ל) אומר וחושב הסדר במחבת ומחרשת וגם במאפה תנור הבלילה קודם להאפי' כ"א ברקיקין הוא אומר ויראה לי שאחר האפי' מושחים אותן א"כ מסתמה גם הבלילה היא אחר האפי' ופתיתה ושרא לי מארי אם טעיתי, ועל רש"י בכאן בד"ה בלישה והוא משמע כפי' המהרש"א.

שם ע"ב. רש"י ד"ה מעצרת. דתנן במנחות. במס' מנחות לא נמצא במשנה זה הל' כ"א (כ"א) שם איתא אין מביאין מנחות וביכורים ומנחת בהמה קודם לעומר ואם הביא פסול קודם לשתי הלחם לא יביא ואם הביא כשר. והל' אין מביאין ביכורים וכו' המובא ברש"י הוא ממשנה ביכורים פ' א' מ' ג'.

לענין פושרין לא יש שום חולקין ביניהם, וגם מרש"י בכאן משמע שהקושיא הוא מכל המנחות חוץ ממנחות הסולת שהוא אומר בד"ה לישא כגון מנחת מחבת ומרחשת ומאפה תנור וכו' וכשאפה תחילה נולשה בפושרין עכ"ל ומה שאומר רש"י אח"כ בד"ה לומד והני במנחת מאפה תנור וכו' צ"ל דלאו דוקא מאפה תנור כ"א כל המנחות הנאפות וכל' הרמב"ם פ' י"ג מעה"ק הל' יו"ד כל ארבע מנחות אלו האפויות, ועל שם במל"מ שמפרש דמנחות סולת לא צריך אפי' כלל וכנ"ל יש המל"מ רוצה לפרש גפ בדעת רש"י כן עי"ש בתחילתו בד"ה והנראה אצלי וכו' (אף שבכ"מ הל' מאפה תנור הוא שולל מחבת ומרחשת כ"א מיירי בחלות ורקיקין מ"מ יש לפרש כך בדברי רש"י הנ"ל אף שהוא דוחק), ואם נדחוק לפרש כן גם בדברי התוס' שהפי' מאפה הוא הפי' מנחות הנאפות וכדמפרש המל"מ בל' הרמב"ם חוץ מזה שהוא בעצמו דוחק עוד הוא קשה הל' מה שאומרים אח"כ ושאר מנחה וכו' דלפי' הנ"ל והי' קאי זה על מנחת הסולת מה שייך ע"ז הל' ושאר, וגם עצם החילוק בין מנחת הסולת לכל המנחות שמנחת הסולת נבללת בכ"ש משא"כ מחבת ומרחשת ומאפה תנור

~ יג ~

-הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו-

במס' מעשרות פ' א' מ' ז' בפ"ה הרע"ב
שר"י לקולא פליגי וכן בפ"ה הרע"ב
במס' שבת (במקומו). שוב לאחר
החיפוש מעט מצאתי בפ"ה יפה עינים
שעמד ע"ז, ועי"ש מה שמביא
ממפרשי הירושלמי ומעט אינם
מובנים דבריו והירושלמי בעניותי
אינו בנמצא תחת ידי, וכן בפ"ה
הרמב"ם על המשנה במס' שבת איתא
דר"י לקולא פליגי וכפשוטו הגמ'
וכנ"ל, וד' יאיר עיני.

דף מ"א ע"ב. תוס' ד"ה איכא
דאמרי. בא"ד פ"ה בחי. ברש"י
שלפנינו ליתא כ"א ח"ט ב' ועי' רש"ל
ורש"א.

פרק שלישי

דף מ"ד ע"ב. רש"י ד"ה והכא
אסור. בא"ד לילה אחת. מכאן משמע
דרש"י נמי ס"ל דלינת לילה פוגמת
ולפלא מדוע הוא מובא בכ"מ בשם
ר"ת ועי' ביו"ד סי' ק"ג סעי' ז' בהג"ה
ובחידושי רעק"א וביד אברהם שם
דהא בכאן אומר רש"י מפורש לינת
לילה. שוב ראיתי בביאורי הגר"א שם
מובא שכן דעת רש"י ור"ת ותוס' סוף
מס' ע"ז ע"ו א' ד"ה בת.

דף ל"ח ע"א. בהגהות מהרב
רנשבורג. עיין שו"ת שאגת ארי'.
לכאורה הלא הוא מפורש במשנה פאה
פ' ה' מ' ה'. ועי' בתוי"ט שם באריכות
מעט וגם מובא שם מהגמ' חולין הנ"ל
ואפשר משום ששם הובא הדרש
מהמקרא וא"כ יותר טוב הי' צריך
להביא מגמ' גיטין י"א א' עי"ש.

דף מ' ע"ב. רש"י ד"ה לכל הוא
נותן. בא"ד בכלי שני. הנה בגמ'
שבת (מ"ב ב') בעי להו להגמ' ר'
יהודה ארישא קאי ולקולא או אסיפא
קאי ולחומרא ואיבעיא שם דר"י
ארישא קאי ולקולא וכאן מפרש רש"י
בכ"ש היינו שהוא מחמיר ואם נפרש
דרש"י סבירא לי' דלר"י לפי מסקנת
הגמ' שם בלתי חומץ וציר אף בכ"ר
אינו מבשל וביש בו חומץ וציר אף
בכ"ש מבשל א"כ לפי"ז יהי' לר"י
קולא וחומרא. קולא שבלתי חומץ
וציר אף בכ"ר אינו מבשל וחומרא
דביש בו חומץ וציר אף בכ"ש מבשל,
זה א"א לומר בגמ' שם אומר מפורש
ארישא קאי ולקולא וכו' ואיפשיטא
דארישא קאי א"כ הוי רק ארישא ורק
לקולא וכן מפורש בפ"ה ר' חננאל שם,
וא"כ לא זכיתי להבין מדוע אומר
רש"י בכאן הוא נותן תבלין בכ"ש
ובכאן יוצא מזה קולא לר"י שאף
בכ"ש מותר ואינו מחמיץ, ועי' ג"כ

~ יד ~

-תשורה משמחת הנשואין של יואל וחי' מושקא שיחיו איידעלמאן - ח' שבט - ה'
תשפ"ג- **שנת הקהל**

שיהי' מותר ומדוע אומר ר"א סופג את הארבעים ועי"ש בתוס' ופשוט הוא ועי"ש בתוס' שבת הנ"ל

ד"ף מ"ז ע"א. רש"י ד"ה שני ימים של ר"ה. בא"ד דבזמן לחם הפנים. עי' בצ"ח להגאון נו"ב זצ"ל מה שמקשה על דברי רש"י הללו ואומר בזה"ל דבריו תמוהים דמאי אריא דבזמן לה"פ ואטו בזמה"ז יש בירושלים ב' ימים טובים חוץ מר"ה עכ"ל. וראיתי באיזה ספר בשם החת"ס זצ"ל שמתרץ זה שבאמת הי' בא"י ג"כ ב' ימים יו"ט והוא שהי' זמן שהי' מערבים השנה וקובעים חדשים בחו"ל וכדאיתא במשנה יבמות קכ"ב א' אמר ר"ע כשירדתי לעבר השנה בנהרדעא וכו' ואז הי' שולחים שלוחים מחו"ל לא"י להודיע יום קבועת החודש ואז הי' מזדמן שהי' עושים בא"י ב' ימים כמו שהי' חוגגים בחו"ל ב' ימים בזמן שהי' מקדשים את החודש בא"י, ולכאורה הלא הוא הוא ברייתא במס' סנהדרין י"א ע"ב אין מעברין את השנה אלא ביהודה ודוקא ר"ע משום שלא הניח כמותו בא"י וכדאיתא בגמ' ברכות ס"ג א' בסופו ומובא להל' ברמב"ם הל' ק"ה פ' א' בסופו ואם עבר וקבע ועיבר לא עשה כלום והאי עובדא בגמ' סנהדרין כ"ו א' ר' חייא בר זרנוקי ור"ש בן יהוצדק עי"ש

~ 10 ~

דף מ"ו ע"ב. תוס' ד"ה האויל ואי בעי מיתשיל עליה. בס"ד וכדאמר ר' אליעזר גופיב בפ' כשם. לכאורה משנה היא במקומה במס' חלה פ' ב' משנה ה' ומדוע מביאים מגמ' סוטה ובפרט הידוע דכל במקומה עדיף.

שם. תוס' ד"ה רבה אמר אינו לוקה. וא"ת דאמר בהמצניע (שבת נ"ה). [צ"ל] צ"ה..

שם. תוס' ד"ה רבה. בא"ד הואיל ומיקלעי ליה אורחים. הקשה לי אחד מה שייך בכאן הואיל ואי מקלעי לי אורחים וכו' הא לתלוש מן המחובר גם ביו"ט אסור אפי' בשביל האורחים עצמם, אבל זה אינו קושיא כלל משום שהוא רק מדרבנן אסור אבל מדאורייתא מותר גם לתלוש מן המחובר, אבל הקושיא היא בהיפוך היאך יכולים לומר שביו"ט סופג את הארבעים הא הוי זה אוכל נפש ואף לכתלה מותר וזה קא מקשה התוס' בשבת צ"ה א' בד"ה הרודה ואומר שם בתוס' וליכא למימר דמיירי ברודה לצורך חול דמכ"מ תקשי למאן דאית לי' הואיל עכ"ל וא"כ לפי דברי התוס' הנ"ל הקושיא בכאן הוא ברודה לצורך חול שאז בודאי אסור גם מדאורייתא וקא מקשו התוס' שיהי' מותר מטעם הואיל היינו שמדאורייתא עכ"פ צריך

בפשיטות שרש"י מזכיר לה"פ בשביל שהוא מדבר בכאן מלה"פ והפ"ל לא היו ב' יו"ט של גליות הפ"ל הוא שלא היו כלל אף לא בחו"ל אבל ב' יו"ט של ר"ה הי' יכול להיות אף בזמן לה"פ בא"י ומ"מ הל' של רש"י נשאר קשה קצת וכו', והאות שבזמן בית שני הי' לה"פ והי' ג"כ יו"ט ב' של גליות בחו"ל וממילה אינם יכולים לפרש לא הי' יו"ט ב' של גליות שלא הי' כלל.

דף מ"ז ע"ב. תוס' ד"ה ומוקדשין. בא"ד כדאמר בפ' בתרא דמכות (דף כב.) דאמר ר' יצחק המנהיג בשור פסולי המוקדשים. ועי' במכות שם מה שכתוב אצלי על הגליון.

דף מ"ט ע"א. תוס' ד"ה אמ. בא"ד כדתניא. שמא צ"ל דתנן שהוא לשון המשנה שם.

שם. בס"ד לראותו משם. ע"ר ש"י לקמן פ"א סוף ע"ב ששם משמע ג"כ כפ' התוס' כאן, וג"כ בכאן יכולים לפרש כך ומשום כך ניקרא זה המקום צופים משום שיכולים לראות ביהמ"ק משם וממילא אינו שייך לומר ע"ז וכמדתו לכל רוח שכל מקום שיכולים לראותו מאיזה צד שהוא הוא נקרא צופים, ועי' ג"כ רש"י ברכות ס"א ב'

אומרים שם התוס' דלעבר ר"ל לחשוב , ועי' עוד תוס' מ"א ב' שאומרים שם ג"כ כנ"ל ודוקא בדר"ע הי' עיבור ממש לא רק חושבנא ועי"ש עוד שמובא מהירושלמי דכשאין יכולין לעבור בא"י מערבין בחו"ל מרש"י ויחזקאל וברוך בן נרי' עיברן בי בחו"ל ואם נא' שעכ"פ הלא ה' במציאות שעיברן את השנה בחו"ל כמו בדר"ע וכמובא מהירושלמי הנ"ל מ"מ הסברא הנ"ל לכאורה היא צ"ע שאם באמת הי' בא"י זמן שחגגו ב' ימים יו"ט מדוע נתבטלו גם כעת הלא גם בחו"ל אנחנו בקיעין בקביעי דירחא ומ"מ עושים ב' ימים והוא משום דשלחו אתם הזהירו במנהג אבותיכם ודלמא גזרו המלכות גזירה (ביצה ה' ב') ומובא ברמב"ם הל' ק"ה פ' ה' הל' ה' ואומר שם בהל' ו' לפיכך כ"מ שלא היו השלוחין מגיעין וכו' ועשו ב' ימים אפ"ל בזמה"ז ובני א"י בזמה"ז עושים יום א' כמנהגן שמעולם לא עשו ימים, ומשמע מפוי מדבריו שאם היו עושים באיזה זמן ג"כ ב' ימים היו צריכים גם עכשיו לעשות ב' ימים מדוע נתבטלה הגזירה לבני א"י ונשארה לבני חו"ל וג"כ הוא אומר מפוי הל' שמעולם לא עשו ב' ימים משמע דלא כנ"ל, ושמא איזה תלמוד כתבו על שמו וצ"ע, ובעיקר קושית הצל"ח הנ"ל לכאורה יש לתרץ

כלום מה יעשו בזה הבכור, אבל בס' ש"ה ובס' רכ"א בשניהם הל' במחבר שנותנין לכהן, משו"ז אינו מגיה בזה כלום, שהפי' כהן הוא ממעט כהנת וכמו שאיתא בטור ופשוט הוא.

פרק רביעי

דף נ"א ע"ב. תוס' ד"ה ספיהים:
משמע לכ"ע לכאורה מדוע מביאים התוס' הסיפא דמתניתין דהתם ולא הרישא דתנן התם לקוט לו ירק היום שכר מותר לקוט לו בו ירק היום שכרו אסור ועיקר הראי' הוא מהרישא אף דגם מסיפא ראי' דדוקא שכרו אסור משום דהוי כמן סחורה משמע דהירקות בעצמן בודאי מותרים אבל מ"מ פשוט יותר להביא מהרישא וכן במס' ע"ז (ס"ב א') המובא בתוס' מובא הרישא וגם הסיפא.

דף נ"א ע"ב בר"ח מאי ר"ש דתנן בתרומות. כפי הנראה הוא טעוה"ד וצ"ל בשביעית.

דף נ"ד ע"ב. רש"י ד"ה ויום הנחמה. של כל אדם. עי' חדא"ג ועי' ילקוט שמעוני בראשית רמז קי"ד ומובא ע"ז הפסוק אני די בעתה אחישנה ומשמע כפי חדא"ג ע"ש.

מן הצופים מקום שיכולים לראות משם הר הבית משם ולהלאה אין יכולים לראותו עכ"ל רש"י ש"ם וא"כ הוא מפורש כפי' התוס' עי"ש.

דף מ"ט ע"ב. תוספות ד"ה אמר.
בא"ד והא דאמרינן בפ"ק. וכן איתא בתוס' קידושין ח' א' לחד תירוצא אבל בתוס' הולין דף קל"ב א' איתא דזה שייך רק במתנות אבל לא בפדה"ב וכן צ"ל לכאורה שע"י כהנת אינו יכול לפדות את בנו וא"כ מה שייך שיקח בשביל אשתו וצ"ע, וכן הוא דעת הרמב"ם פ"א מהלכות בכורים הל' יו"ד וכן הוא דעת הרא"ש בסוף הלכות בכורות ודעת הטור בסימן ש"ה ועין ב"י שם, ועי' שם במל"מ אות ה' שאומר דהתוס' הנ"ל מחולקים עם הרמב"ם, ועי' שם שהוא אומר שגם הרשב"א ס"ל כהרמב"ם ביו"ד סי' ש"ה לענין פדיון בכור, וכן בסימן שכ"א לענין פדיון בכור הל' במחבר סעי' ג' נותנן לכהן, וכן בסימן שכ"א סעי' א' לענין פטר חמור אומר ויתנו לכהן והרמ"א אינו מגיה בזה כלום, והג' בסימן ש"ו סעי' א' מגיה הרמ"א ויתנו לכהן ולא לכוהנת וצ"ל שהדין אחד הוא בין בפדיון בכור בין בפדיון פט"ח שנותנים דוקא לכהן ולא לכהנת ומה שמגיה זה דוקא בס' ש"ו הוא מפני שבכאן אינו מובא

~ יז ~

הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו-

דאיכא היכירא, וכפי הנראה כן צ"ל גם בתוס'.

דף נ"ט ע"א. רש"י ד"ה שטובל.
שהביא כפרתו צ"ל דמה שמצריך טבילה אחר שהביא כפרתו הוא רק לאכילת קדשים ולא למגע, ועי' תוי"ט פ' בתרא דנדה משנה ז' בזה באריכות, ובכאן הלא איירי מפורש באכילה.

שם. ע"ב. תוס' ד"ה ולא עי' בצל"ח
בביאור דברי התוס' בד"ה ולא ובדיבור השני בד"ה בארבעה עשר ועי' ג"כ במלא הרועים בביאור דברי התוס' הנ"ל באריכות.

פרק חמישי

דף ס"ב ע"א. בסוף הדף ואילו
בפסח טמא. עי' ביו"ד ס' רס"ג סעי' ב' אשה שמלה בנה ראשון ושני וכו' לא תמול השלישי אלא תמתין לו עד שיגדיל ויתחזק כחו וכו' והוא מהריב"ם סוף פ' א' מהל' מילה וכן הוא בטור ס' רס"ג ועי' בפ"ת ס' הנ"ל ס"ק ה' שמובא שם מהנו"ב שלכאורה מפשטות ל' הגמ' משמע שהשלישי א"צ למולו כלל וכ' ואח"כ מביא מהחת"ס שהוא מכריח כהרמב"ם וכל הפוסקים שצריכים

שם. רש"י ד"ה לתפילת נעילה. ג'
פרקים תענית. עי' פ"י הרע"ב משנה תענית פ"ד משנה א' ועוד שם בפ"י הרע"ב במשנה ד' מה שהוא אומר שם על דברי הרמב"ם מה שנראה מדבריו וכו' ועי"ש בתוי"ט בד"ה קרבן עצום וכו' שאומר שם שהוא דלא כהרע"ב במשנה א' אלא שיש גם במעמדות ד' תפילות עי"ש והנה מדברי רש"י בפה משמע משמע מפורש שגפ בתענית צבור הי' מתפללין ד' תפילות ומיהו ברש"י במס' תענית כ"ו ב' משמע שהוא מפרש וכן ברש"י יומא פ"ז ב' בד"ה ובמעמדות אומר רש"י יש מהן ארבע פעמים ביום והוא כפי' הרע"ב וכפי' רש"י בתענית וגם בכאן צריך לפרש ג' פרקים שבהם יש שנושאים ד'. והנה תפילת נעילה לכו"ע שהיתה בת"צ ולדעת הרמב"ם הי' עוד תפילה, מיהו בד' צומות לא יש תפילת נעילה וכמפל' בגמ' כאן.

דף נ"ה ע"א. רש"י ד"ה הגריד.
בא"ד בפ"ק דר"ה. וכן במשנה הוא במס' שבועות פ' ב' ו'.

דף נ"ח ע"א. תוס' ד"ה רבי
ישמאל. דאיכא היתירא כפי הנראה שהוא טעוה"ד וצ"ל דאיכא היכירא, שוב ראיתי במהרש"א שמובא שם

~ יח ~

בכלל בן נכר כיון שמונע א"ע למול
מדאגת צער המילה ואז אין שום ראי'
מהגמ' דידן.

פרק ששי

דף ס"ה ע"ב. באמצעה הגמ'. כהונה
עבודה היא. ע' תוס' יומא (מ"ב א')
בד"ה שחיטה לאו עבודה הוא ובתוס'
זבחים (י"ד ב') בד"ה הג"ה"ה שחיטה
לאו עבודה היא ולכאורה בגמ' דידן
מבואר כפי' רש"י דכל דבעי כהונה
פשיטא דעבודה היא ומינה דכל
שכשירה בזר לאו עבודה היא, ושמא
להר"י מאורליינטש הפי' הוא כך דכל
דבעי כהונה ודאי דהוי עבודה שזה
א"א דליבעי כהונה ולא הוי עבודה
אבל מ"מ יכול להיות דאף שכשירה
בזר מ"מ הוי עבודה ולכן מפרש הוא
בשחיטה דלאו עבודה משום שנוהגת
אף בחולין וכן צ"ל לפי ר"ש המובא
ג"כ בתוס' יומא וזבחים הנ"ל.

דף ע"ג ע"א רש"י ד"ה ר' אליעזר.
מדברי רש"י אלו מבואר שבמשנה
תמורה פ' ג' משנה ג' צריך לגרוס ר'
אליעזר אומר ואותו ולא ר' אלעזר ועי'
שם בתוי"ט במשנה הנ"ל.

למולו כשיתחזק ויגדיל כחו וכו'
ולכאורה יש להביא ג"כ ראי' לזה
מגמ' דידן שערל המדובר בכאן הוא
ערל שמתו אחיו מחמת מילה וכדפי'
רש"י מפו' לעיל (ס"א ב' בתחילתו
ד"ה בני חבורה) דאי הוי מומר
לערלות אז הוא אינו מביא קר"פ
מטעם בן ניכר שנתנכרו מעשיו לאביו
שמשמים. וא"כ היאך אומר הגמ'
בכאן הואיל דאי בעי מתקן נפשי'
אפי' אם הוא ירצה אנן מי מניחים
אותו לסכן את עצמו וג"כ המוהל
אסור לו להתעסק בזה אלא מכאן
ראי' שאם הוא כבר גדול כוחו חזק
כמו שאר אנשים בני גילו אז הוא
צריך וגם מחוייב למול א"ע ומ"מ אם
אינו מל א"ע הוא אינו בכלל מומר
לערלות שיהי' בכלל בן נכר כנ"ל
שהוא בודאי יכול לומר שהוא
מתיירא וכן תוס' ביבמות (דף ע' א')
ריש פ' הערל מסקים לרש"י שגם שם
לענין אכילת תרומה הפי' הוא ערל
שמתו אחיו מחמת מילה א"כ ראי'
הוא מגמ' דידן כנ"ל אמנם בתוס'
זבחים (כ"ב ב') ד"ה ערל מובא בשם
ר"ת שערל הוא מומר לערלות ומ"מ
קרי לי' שם לכו לשמום משום שאינו
עושה אלה מדאגת צער המילה א"כ
לפי' ר"ת גם בכאן יכולים לומר
שמיירי במומר לערלות ומ"מ לא הוי

~ יט ~

תשורה משמחת הנשואין של הרה"ת יואל וחי' מושקא שיחיו איידעלמאן ח' שבט - ה'
תשפ"ג - **שנת הקהל**

-הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו-

כדעת הרמב"ם והכ"מ אינו מפרש כך
בדברי רש"י ע"ש.

**שם. רש"י ד"ה צופים. שיכול
לראות.** ע"י רש"י מ"ט א' במשנה ובפ"י
התוס' שם ומה שכתבו שם על הגליון.

**דף פ"ב ע"ב. רש"י ד"ה והא
אנינות. כהן גדול מקריב אונן.**
לכאורה מדוע מביא רש"י מגמרא יומא
הא הוא משנה בהוריות פ' ג' משנה ד'
ושם הוא עוקר מקומו.

**דף פ"ה ע"ב. רש"י ד"ה עומדין
שם. ותניא וכו' עונשו כרת.** האמת
הוא משנה במס' כלים פ' א' ח' אבל
שם אומר עזרת ישראל וכו' חייב
חטאת ובכאן מובא עונשו כרת והוא
בגמ' מנחות כ"ז א' המובא ברש"י.

פרק שמיני

**דף פ"ז ע"א. רש"י ד"ה לא יאכל
משל רבו. לא היה.** ע"י חידושי
הרש"ש מה שמקשה בזה על פירש"י
ולכאורה לפי הגמ' דלקמן (פ"ח א')
הצדק אתו שאינו יכול לשחוט ע"י בנו
ובתו הגדולים וע"י עבדו ושפחתו
העיברים אלא מדעתן וממילא כמו"כ
אינו יכול לשחוט ע"צ חירות אלא
מדעתו וכן איתא בגמ' נדרים (ל"ו א')

**שם. ע"ב. באמצע הגמ'. הא מני
יוסף בן חונאי.** בזבחים איתה יוסי בן
חוני.

פרק שביעי

**דף ע"ד ע"ב רש"י ד"ה לאחר
בישולו.** ע"י בגמרא נדרים מ"ט א'
ששם מובא ג"כ הפסוק מדה"ב וע"י ש
בגהש"ס מה שמקשה ע"ז וע"י ש
בגליון הגמ' מה שתורצתי ע"ז ב"ה
ולפענ"ד פשוט הוא שעיקר הרא' הוא
מדכתיב באש משא"כ בפ' ראה לא
כתוב רק ובשלת ואכלת יכולים לפרש
בישול במים והי' צריך עוד להביא
ראי' מפ' בא ששם נאי אלתא כלי ממנו
נא ובשל וגו' כ"א צלי אש משו"ה
מביא הגמ' מדה"ב וא"צ עוד לשום
ראי' ממק"א כיון דכתיב באש הוא
הפי' צלי ומ"מ קרו לי, בישול.

**דף פ"א רש"י ד"ה ומי דיינין.
מטמאין לה.** ע"י רש"ל והרש"ש.

**שם. באמצע הע'. בד"א ע' רמב"ם
פ"ו מהל' ק"פ הל' י"א דמפרש האי
בד"א ארישא דמצאו מושכב וכדפי'
בכ"מ שם והוא דלא כפירש"י שקאי
אמושובר ומפורק וע"י בהגהות הגר"א
שנראה שהוא מפרש בדברי רש"י ג"כ**

~ כ ~

שאם הי' בדעתו גם ע"ח אז הי' אוכל משל רבו משום דזכות הוא לו וזכין לאדם שלא בפניו אבל כיון שלא הי' בדעתו רק ע"צ עבדות אז אינו אוכל משל רבו משום צ"ח שבו ולא משל עצמו משום צ"ע שבו. והפ"י הוא למייר לא לא יאכל משל רבו אף משל רבו. דלענין לאכול משלו עין שום עצה בזה אבל שיאכל משל רבו יש עצה היינו אם הזדמן בפירוש גם את צד חירות שבו (או אפי' להרש"ש אם הי' מדעת העבד) שאז הי' אוכל משל רבו וכנ"ל.

דף צ"א ע"א. רש"י ד"ה מנין לזובח פסחו בבמת יחיד. להכי נקט במת יחיד וכו' בשעת איסור הבמות. הפ' בזה פשוט הוא דבמת ציבור בשעת איסור הבמות ליכא וכדאיתא במשנה פ' בתרא דזבחים עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות וכו' באו לגלגל הותרו הבמות וכו' באו לנוב וגבעון הותרו הבמות והפ"י הוא שהי' מותרות אז במת ציבור ומשבאו לשילה נאסרו הבמות וממילא לא היו, אבל במות יחיד יכול להיות שיחוד עשה לעצמו, ורש"י מביא מה שבשחיטת קדושים מוקי לה בקודם חצות דמחוסר זמן הוא, וא"כ מה שאומר הגמ' בכאן יכול אף בשעת היתר הבמות כן (ועי' ~ כא ~

אלמא אמר ר"א הפריש על חבירו לא עשה ולא כלום. אמנם באמת יכולים לתרץ דברי רש"י בפשטות דהא קי"ל קזכין לאדם שלא בפניו ומ"מ להפריש פסח על חבירו אינו יכול דמאן לימא לן דזכות הוא לו שמא חוב הוא לו אי משום דלא ניחא לי' בהאי חברותא אי משום שהוא רוצה במצות פסח ליקח משלו או בפ"ע וכו' אבל במי שהוא ח"ע וחצי בן חורין בשלמא למשנה אחרונה שאוכל משל עצמו וכדאיתא בגמ' דלהלן פ"ח א' בסופו יכולים ג"כ לומר שאינו זכות לפניו בשביל שהוא רוצה בפ"ע משלו כדי להראות שהוא ב"ח ושכולם ידעו מזה אבל למשנה ראשונה שאז אינו אוכל לא משל רבו ולא משל עצמו אז בודאי אם הי' דעת רבו להימנות גם חלק החירות אז בודאי שזכות הוא לו דאל"כ מתבטל לגמרי ממצות פסח ובודאי שזכות הוא לזכות בהמצוה, ואף שבגמ' דלקמן מדייק משל רבו הוא דלא יאכל וכו' ומשנו הגמ' לא קשיא כאן כמשנה ראשונה וכו' וא"כ המתניתין איירי לפי משנה אחרונה מש"ה נקט לא יאכל משל רבו הא מש"ע אוכלו ואז בודאי לא נוכל לומר שזכות הוא לו וכנ"ל אבל מ"מ תופס רש"י שיהי' זה הדין אף למשנה ראשונה והוא שהרב מנה אותו אבל לא הי' בדעתו גם ע"ח

-הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו-

בראשון ושגג בשני לרבי ולר"נ מחייבי לשיטת רש"י הוה לי' להגמ' למימר רבותא יותר שאפ' עשה בשני ג"כ לרבי ולר"נ מחייבי ואינם נוכל לומר שנקט שגג בשני לרבותא דרחב"ע שאפ' בזה פוטר ואינם הרמב"ם לשיטתו דפסק כרבי הוה לי' להגמ' למימר רבותא אליבא דהלכתא אלא ודאי דבעשה השני גם רבי ור"נ מודו דפטר והיינו טעמא דהרמב"ם דבעשה השני פטור עכ"ל הצ"ח ז"ל במה שנוגע לענינינו וְלִהְרַשׁ"ש הַנִּזְכָּר הוּא פשוט שגם רש"י אומר זה רק אליבא דר"נ אבל לא לרבי וממילא הרמב"ם כיון שפוסק כרבי וא"כ אליבא דרבי הוה כהלכתא ומשו"ז אומר ג"כ הרמב"ם (שם בפ"ה הל' ב') הזיד ולא הקריב בראשון ה"ז מקריב בשני ואם לא הקריב אעפ"י ששגג ה"ז ח"כ ומזה מביא הצ"ח ראי' שהרמב"ם לא סבירא לי' כרש"י בזה שאפ"י הביא בשני אין יועיל כלום וכפי הנ"ל אין ראי' מזה שרשי אומר זה רק אליבא דר"נ והרמב"ם הלא פוסק כרבי.

דף צ"ה ע"א. תוס' ד"ה מיבעי.
קשה להרשב"א. לכאורה קשה להבין דברי התוס' אליבא דמאן קא מקשו הא ר' יוסי מפורש לית לי' דרשה דבאחד וכדאיתא לעיל צ"א א'

פ"י רש"י) ת"ל באחד שערך וכו' (עי' רש"י) וא"כ יוצה מהגמ' דילן שבשעת היתר הבמות אינו לוקה, וצ"ל דזה דוקא כאוקימתת הגמ' (בזבחים שם) ותחילה שמירי קודם חצות, אבל לפי הדיחוי בגמ' שם שמירי לאחר חצות ובשעת היתר הבמות קאי אז אף בשעת היתר הבמות לוקה וכדפירש"י (שם) דלאו משום מחוסר זמן הוא כ"א משום דלגבי חובות איכא לא תעשה, שוב ראיתי שהרמב"ם אומר מפורש (פ"א מהל' ק"פ הל' ג') שאף בזמן היתר הבמות לוקה ועי"ש בלח"מ שאף שהרמב"ם סתמא קאמר הכוונה הוא לאחר חצות, ועי"ש בכ"מ ג"כ כנ"ל ומה שמיבא מהר"ר אברהם בנו של הרמב"ם ז"ל, וע"ש במל"מ שהוא מבאר דיני במת ציבור ובמת יחיד באריכות.

פרק תשיעי

דף צג ע"א. רש"י ד"ה תשלומין
דראשון ואפילו עשה את השני. עי' רש"ש (במקומו) שאומר שדברי רש"י שאפ"י עשה וכו' הוא רק לר"נ אבל לא לרבי ודלא כהצ"ח, עי"ש ואם נאמר כך יתורץ ג"כ קושות הצ"ח שמקשה מדוע אומר בגמ' לכמן הלכך וכו' הזיד

~ כב ~

בתוס' לעיל ע' א' בד"ה לאו חובה
היא ועי' ברש"א שם.

פרק עשירי

**דף ק"ד ע"ב. תוס' ד"ה חוקן. יחזור
למקום שפסק.** עי' ברכות מ"ו ע"ב
ברש"י בד"ה להיכן הוא חוזר ובתוס'
בזה הדיבור מה שמקשים התוס' על
פירש"י ומפרש באופן אחר דברי
התוס' דהכא הם כמו שמפרש רש"י
התם עי"ש.

**דף ק"ה ע"א. בתו"ס ד"ה כך.
כדאמרונון בסוף המביא כדי יין.
לכאורה א"מ מדוע מביאים מסוף
המביא וכו' הא היא משנה מפורשת
במס' תרומות פ"ח משנה ג' וג"כ במס'
ביצה הוא מובא משם.**

**דף ק"ח ע"א רש"י ד"ה ארבע
כוסות.** עי' רש"י במשנה ריש פרקין
וכן שם ברשב"ם בשם המדרש ולא
זכיתי להבין מדוע רש"י בכאן אומר
באו"א.

ואי אליבא קר' יהודה א"כ מאי קא
מתרצו וי"ל דלית לי' ההיא דרשה
דהאכל הדרשה דבאחד ר' יהודה
קאמר לה, ומשו"ז אפשר שצריכים
לומר שזהו כמו דעת שלישית דסברי
כר' יהודה בהא דאין שוחטין את הפסח
עה"י ולא מטעמי היינו דלית דלית להו
דרשה דבאחד, וע' בכ"מ פ"ב מהל'
ק"פ שהוא אומר שהגמ' דידן היא
אליבא דר' יוסי ובזה הוא מתרץ דברי
הרמב"ם עי"ש ועי"ש ג"כ מה שמביא
משם הר"ר אברהם בנו של הרמב"ם.

שם. על תוס' ד"ה בפרטיה. עי' מלא
הרועים במקומו.

**דף צ"ח ע"א. מהמשנה. כהנים
יאכלו.** לכאורה קשה הא הפסח הוא
נאכל דוקא באחרונה ובכאן אינו יודע
איזה מהן הוא הפסח כדי לאכלו
באחרונה, שוב מצאתי זה בהרש"ש
במקומו, ועי"ש עוד מה שמקשה והא
קעבר על עשה דהשלמה דהא הפסח
שוחטין אותו לאחר שחיטת התמיד,
ולכאורה יש לתרץ זה שהלא מבואר
הוא במשנה דף ס"א ע"א שחטו קודם
לתמיד כשר ומה שצריכים לשחטו
אחר התמיד הוא רק לכתחילה אחר
התמיד הוא רק לכתחילה וכאן כיון
שא"א באופן אחר הוי כדיעבד
וישחטו שניהם קודם לתמיד ועי'

~ כג ~

תשורה משמחת הנשואין של הרה"ת יואל וחי' מושקא שיחיו איידעלמאן ח' שבט - ה'
תשפ"ג - שנת הקהל

הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' חיים
מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו.

על מסכת גטין

דף ד' ע"א תוס' ד"ה מודה ר'
אלעזר, 'עליהן ליכא' [צ"ל]
עלייהו וליכא.

י"א ע"ב רש"י ד"ה יחזור
'לצרכו' אפשר שהוא טעות הדפוס
וצריך שיהיה 'לצרכו' היינו בשביל
האשה והעבד, אבל לצרכו הוא
משמע בשביל עצמו וזה א"צ לומר.

פרק שני

ט"ו ע"ב גמ' 'טהורות לחצאין'
לכאורה אינו מובן מדוע מביאו הגמ'
'והאמרי דבי ר' ינאי ידים וכו.', הא
הוא משנה מפורשת במס' ידים
בתחילה (פרק א' משנה א')
'מוסיפים על השניים ואין מוסיפים
על הראשונים' (ועי' בפ"י הרע"ב
שם) ושמא יכולים לומר כך משום
שהלשון בגמ' כאן הא דבעי אילפא
ידים טהורות לחצאין הוא כמו
האמרי דבי ר' ינאי ידים אין טהורות
לחצאין וא"כ שניהם מיירי באופן
אחד בניגב באמצע וכפ"י רש"י וכן
הודו גם בתוס' רי"ד וכמו שאומר
הגמ' אח"כ 'לא צריכא דאיכא משקה
טופח' א"כ מתחילה סבור הגמ'
שחצי השיעור שנטל בראשונה כבר

הוא נגוב לגמרי ומ"מ בעי אילפא
ע"ז וע"ז הוא מביא ר' ינאי ידים אין
טהורות לחצאין היינו בניגב באמצע
אבל המשנה במס' ידים יכולים
לפרש אף בלא ניגב אלא שמתחילה
נטל חצי שיעור ואח"כ חצי השני ע"ז
אומרת לנו המשנה שבשניים באופן
כזה הוא טוב, אבל לא בראשונים
ובאמת שכך מפרש הראב"ד
בהשגות פרק אחד עשר מהל'
מקואות הל' ז' ועיי"ש שמסק' שלא
תהא שם הפסקת ניגוב באמצע'
עכ"ל א"כ לפי' הראב"ד בניגב
באמצע אף בשניים אינו מצטרף.
אבל הרמב"ם אינו מפרש כך כ"א
הוא מפרש המשנה בריש מסכת
ידים ג"כ בניגב, ובראשונים אין
טהורות לחצאין כ"א בטופח על מנת
להטפיה וכאן שאומרת לנו הגמ'
בכאן א"ב והדאיתא שם במשנה
מוסיפין על השניים ע"כ מיירי אף
בנגוב לגמרי וצריכים לומר שהוא
משום שלא יהיה סתירה מהמשנה
על הגמ' שלנו לכן הוא מפרש
המשנה בניגב לגמרי ועולה הכל
כהוגן ולהראב"ד יכולים לומר
שהגמ' של כאן אינה ראייה כלל וכמו
שאומר אח"כ ומדחה דלמא לענין
מקואות (ועי' בכ"מ הל' ז' שהרמב"ם
ז"ל פסק להקל משום דרק דיחוי
קאמר לה) שוב מצאתי שהר"ש בפ"י
המשנה וגם הרא"ש במס' ידים עמדו
בזה מדוע אינו מביא הגמ' בכאן
והמשנה דמס' ידים ומתמצו משום

מסכת גטין

שבתוספתא יש בזה מחלוקת בין ר"מ ור' יוסי, ועדיין יש לעיין בפ"ה המשנה דלהרמב"ם באם נטל חצי היד ועדיין יש עליה טופח ע"מ להטפיה אף בראשונים מועיל א"כ בודאי שאין שייך לחשוב אם צריך לנגב כיון שהוא נטילה אחת וכמו שאומר הכ"מ שם אבל לפי הראב"ד יש לעיין אם נטל בראשונים חצי היד אז אינו מועיל אם יטול אח"כ חצי השני כ"א צריך ליטול את כל היד אז איך הוא הדין בזה אם צריך מקודם ונגב חצי היד שנטל ואח"כ יטול כל היד מחדש או שא"צ לנגב כ"א רק יטול כל היד מחדש ומה שנטל חצי היד בראשונה הוא לא מעלה ולא מוריד הנה בזה נסתפקו הר"ש והרא"ש בפ"ה המשנה במס' ידים עיי"ש ותלוי בזה אם הטעם משום שהוא מוסיף טומאה אז צריך לנגב ואם רק משום שאין דרך נטילה בכך אז א"צ לנגב כ"א שיטול מחדש כל היד והנה הרע"ב בפ"ה המשנה אומר בזה"ל 'אלא צריך לנגב ידיו ולחזור ולשפוך בבת אחת מים שיגיעו לפרק א"כ הוא אומר מפורש שצריך לנגב ובתו"ט שם אומר בשם הר"ש דכיון שלא טיהרו את הידים סל מה שמוסיף עליהם הרי הוא כמוסיף טומאה עכ"ל והוא כנ"ל.

והנה בסידור בדיני נט"י לסעודה אות א' משמע מפורש שא"צ לנגב כ"א שישפוך מחדש על כל היד עיי"ש, ולהרמב"ם בטופח ע"מ להטפיה א"צ ליטול כ"א חצי היד ובנ"ל ואם לא יש טעמ"ל שאז גם להרמב"ם אינו מצטרף אבל צ"ע אם צריכים לנגב מקודם או לא ומשמע שלהרמב"ם אין צריכים לנגב וכן בהרמב"ם בפ"ה המשנה אומר רק שצריך שירחץ ידו כולה, ואינו מזכיר כלל שינגב מקודם

דף כ' ע"ב: דספר אחד אמר רחמנא ולא שנים ושלושה ספרים לא צריכה דמעורה בעי. אהע"ז סי' קכ"ה סעי' י"ח בהג"ה.

כ"ב ע"א: על תוס' ד"ה בתר.

והנה בשו"ע לכ"ק אדמו"ר זצ"ל ס' קס"ב סעי' ז' מובא רק הטעם שאין

~ כה ~

תשורה משמחת הנשואין של הרה"ת יואל וחי' מושקא שיחיו איידעלמאן ח' שבט
- ה' תשפ"ג - שנת הקהל

הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו

כולם וכן נפסק להלכה בש"ע סי' קל"א סעי' ד' והדיבור בזה הוא אם הוא ספק מגורשת מן התורה וכדמשמע מדברי הרמב"ם פ"ג מהל' גירושין או שהוא רק חומרא מדרבנן ועי"ש בר"ן במקומו במה שאומר 'נ"ל דאחרון לאו פוסל לכהונה בלחוד קאמר כ"א אם בא אחר וקדשה חוששין לקידושין וכו." עי"ש ועי' בקרבן נתנאל על הרא"ש אות ב' והדאיתא שם בקרבן נתנאל אות א' בזה"ל 'לרווחא דמילתא קאמר דהא בלא"ה ר' יוחנן ורב ושמואל קי"ל כר' יוחנן אפי' כנגד תרווייהו' עכ"ל, ולכאורה פשוט הדבר שבכאן אינו יכול לומר זה הטעם דהלכה כר"י דהא אינו רוצה בכאן לפסק כר"י שא"כ הי' בדין שאף האחרון אינו פוסל ומשו"ז אומר משום דה"ל רב ושמואל מיעוטא לגבי זעירי ור' אסי ור' יוחנן וכו' ופשוט הוא, ועי' בתוס' רי"ד שהוא אומר וקי"ל כל רב ושמואל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן וכ"ש הכא דקיימי זעירי ור"א כוותי' עכ"ל ולענ"ד שבכאן אינו יכול לומר בפשיטות שהלכה כר"י דהא אינו פוסק כוותי' באחרון וכנ"ל.

כ"ה ע"ב: תוס' ד"ה וקתני, 'לא מהימן'. ומה דמוקי רב יוסף במשנה 'אבל בב"ד של עכו"ם מיקטל קטלי ליה' היינו שע"ז הדבר שנגמר דינו מעדים ישראל ופשוט הוא, עי'

לכאורה אינו מובן מדוע מביאים התוס' זה מפי העור והרוטב ולא מהמשנה עוקצין פ"ב משנה ט' ובעיקר פי' דברי התוס' עי' מהרש"א ומהר"ם שיף.

ולפענ"ד נראה יותר פי' המהר"ם שי"ף וכן פירשתי בעצמי דברי התוס' ואח"כ מצאתי כן במהר"ם שי"ף הנ"ל והוא בפ"י הראשון שם ות"ל שכיוונתי ועי"ש בביאור אות מ' דלפי פי' המהרש"א אין תירוץ לקושייתם וצ"ע.

פרק שלישי

כ"ד ע"ב: תוס' ד"ה בעדי מסירה 'ולא חיישי'. 'צ"ל ולא חיישי ואעדים קאי, והקו למעלה הוא מיותר, אבל עם הקו הוא כמו שכתוב 'ולא חיישינן' ובאמת הלא אנחנו חיישינן בזה וכדאמרי התוס' ופשוט הוא.

כ"ה ע"א: בגמ' ור' יוחנן. מה שמצוין על הא דר' יוחנן אות א' והוא בעין משפט ואיתא שם 'מי' פ"ג ה"ג וכו'. עי'ש והוא פלא שהרמב"ם בפ"ג מהל' גירושין פוסק מפורש דלא כר' יוחנן כ"א בזעירי וכרב אסי ועי'ש בכ"מ וכן הוא ג"כ דעת הרי"ף והרא"ש שאין הלכה כר' יוחנן משום שהוא יחידאה לגבי

~ כו ~

הגהות הגה"ח הרה"ת וכו' ר' חיים מרדכי הכהן ז"ל פערלאוו

מדברי רק ע"ד האיסור שיש בזה
ועברי בעשה ופשוט הוא.

**מ"ז ע"א: רש"י ד"ה שכבר
נתחייב.** לכאורה צ"ע מדוע מביא
רש"י מגמ' ר"ה הא הוי זה משנה
מפורשת במס' מעשרות פרק א'
משנה ב' ובר"ה גופא ג"כ הוא מביא
מהמשנה הנ"ל ושם משום דשם
בר"ה הוא מביא ע"ז מהמקרא.

מ"ח ע"א: בגמ' שלשה מביא.
לכאורה קשה מדוע מביא הגמ'
מהקונה שני אילנות וכו'. שהיא שנוי'
בפרק א' דביכורים משנה ו' ומדייק
'הא שלשה מביא וקורא' הלא שם
בזה הפרק גופא במשנה י"א אומר
בקונה שלשה אילנות בתוך שך
חבירו 'מביא וקורא' ומדוע מביא
בגמ' מדיוקא, וה' יאיר עיני.

~ כח ~

תשורה משמחת הנשואין של יואל וחי' מושקא שיחיו איידעלמאן - ח' שבט - ה'
תשפ"ג- **שנת הקהל**

לזכות

החתן התמים הרב יואל שיחי'
והכלה מרת חי' מושקא תחי'

איידעלמאן

שיזכו לבנות ביתם בישראל
בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה
כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות
ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוה
לנח"ר כ"ק אדמו"ר

נדפס ע"י ולזכות הוריהם

הרה"ח ר' שניאור זלמן וזוגתו מרת הענא שיחיו איידעלמאן
הרה"ח ר' צבי שרגא וזוגתו מרת גאלדא רעכיל שיחיו פאלטער

ולזכות זקניהם

הרה"ח ר' אברהם דובער הכהן וזוגתו מרת חי' צינא שיחיו פערלאוו
הרה"ח ר' יונה לייבוש שיחי' באקמאן
מרת צירל רבקה שתחי' באקמאן
הרה"ח ר' משה פסח וזוגתו מרת אסתר שיחיו גאלדמאן

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' יואל ע"ה
בן הרה"ח ר' אריה דוב ע"ה
נפטר ביום כ"ד טבת ה'תשנ"א
יום ההילולא דכ"ק אדמו"ר הזקן נבג"מ
וזגתו
מרת לאה ע"ה
בת הרה"ח ר' אליהו הי"ד
נפטרה כ"ח אלול ה'תשע"ג
איידעלמאן

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' אליהו הי"ד
בן הרה"ח ר' אבא ע"ה
נאסר על קידוש השם ועקבותיו לא נודעו
וזגתו
מרת חי' גענעשיא ע"ה
בת הרה"ח ר' מנחם מענדל ע"ה
נפטרה ג' אדר ה'תשמ"ה
באלטקין

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אריה דוב ע"ה

בן הרה"ח ר' משה מנחם מענדל ע"ה

נפטר ביום י' שבט ה'תשנ"ד

יום התחלת הנשיאות של כ"ק אדמו"ר

ויום ההילולא של כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע

וזגתו

מרת סלאווא ע"ה

בת הרה"ח ר' יואל ע"ה

נפטרה ביום כ"ח סיון ה'תשמ"ז

יום בו יצא כ"ק אדמו"ר יחד עם הרבנית הצדקנית נ"ע

מן המיצר דעמק הבכא האירופאי,

והגיעו צלחה לארצות הברית

איידעלמאן

לעילי נשמת

הרה"ח חיים יונה ע"ה

בן הרה"ח יואל ע"ה

נפטר ח"י אדר ה'תשס"א

איידעלמאן

לעילוי נשמת

מרת קריינא דבורה

בת הרה"ח יואל ע"ה

נפטרה א' אייר ה'תשע"ה

הירשהרון

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' ישראל ע"ה
בן ר' יהודה ע"ה
נפטר ביום ה' שבט ה'תש"פ
וזגתו
מרת פריידא בלומא ע"ה
בת ר' שלמה ע"ה
נפטרה ביום כ"ח מנחם אב ה'תשס"ז
פאלטער

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' ישראל מאיר ע"ה
בן ר' צבי הירש ז"ל
נפטר ביום שבת קודש ב' אלול ה'תשס"ט
וזגתו
מרת עטיל ע"ה
בת ר' יחזקאל מאיר הלוי ז"ל
נפטרה כ' אדר ה'תשע"ב
אלטיין